

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1749

Caput XVII. An recte tria Capitula tanquam Nestoriana fuerint proscripta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83684](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83684)

CAPUT XVII.

An recte tria Capitula tanquam Neſtoriana fuerint proſcripta.

SUMMARIUM.

1. 2. 3. & 4. Ponuntur præliminaria ad propoſitionem.

5. & 6. Probatur, tria Capitula merito fuiſſe damnata.

7. & ſeqq. Variis ſatisfit objectionibus.

1.
Status quæſtionis.

RECEPTO in Eccleſiæ communionem Theodoro in Synodo Chalcedonenſi, ut diximus ſupra, Origeniſtæ auctore Theodoro Caſareæ in Cappadocia Antiſtite, ad ultionem eorum, quæ contra Origenem geſta fuerant, curarunt novas excitare turbas impellendo Juſtinianum Imperatorem ad damnationem trium Capitulorum, ut prædictæ Synodi Chalcedonenſis eleuarent auctoritatem. Moverunt autem piſſimum Imperatorem fraude, ac prætextu comprimendi ſectam Acephalorum, eosque ad Eccleſiæ communionem adducendi, qui ab Alexandrino Epſcopo quod recepiſſet Chalcedonenſem Synodum rebel- larant, *Acephali* ideo appellati, quia ſine Capite dogmatizabant. Sunt autem tria Capitula, Theodoretſi ſcripta contra xii. Anathematifmos Cyrilli, Ibæ Edeſſeni Archiepiſcopi Episto- la ad Marim Perſam, & Theodori Mopſueſteni, quem ſupra diximus Neſtorii magiſtrum, ſcripta, quæ *Judaica Nugæ*, ac *maledicta* appellantur. Horum autem Capitulorum diſquiſitio, quamvis multo poſt damnatam Neſtorii hæreſim tempore fuerint diſcuſſa, hoc à nobis loco inſtituitur propter maximam, quam habet cum ipſa Neſtoriana hæreſi affinitatem. Itaque aduerſus tria Capitula Juſtinianus Edi- ctum promulgauit anno juxta Baro- nium 546. juxta Garnerium 545. juxta Noriſium verò anno 543. aut initio ſequentis. Noriſio ſubſcribendum eſt, cum Imperatoris Edi- ctum reſcripto firmaverit Euphremius Antiochenus, qui è vivis deceſſit anno 544. Vide Noriſium de v. Synodo cap. 3. Pagium ad an. 546. & deſenſionem diſſertationis Noriſianæ editam à Balleriniſ Tom. i v. pag. 1002.

2.
Diſſiſio Ec- cleſiæ.

Diſſiſa eſt ob Imperatoris edi- ctum in partes Eccleſia; nam illud Orientales receperunt, ac Occidentales ſtererunt pro tribus Capitulis, rati horum damnatio- ne decurtari Synodum Chalcedonenſem, ejusque fidem imminui. Vigilius aduerſus tria Capitula *Judicatum* edidit anno 549. atque illud miſit ad Mennam Patriarcham Conſtantinopolitanum, con-

teſtatus ſe tria Capitula condemnare *ſal- ua Synodo Chalcedonenſi*, & exiſtimans hæc ratione ſatiſfactum iri utrique parti, Orientalium, quod tria Capitula pro- ſcripiſſet Occidentalium, quod nul- latenus Chalcedonenſis Synodi minue- retur auctoritas. At aduerſus Vigiliſ *Judicatum* ſteterunt quamplurimi, præ- ſertim Facundus Epſcopus Hermianen- ſis, cujus extant pro deſenſione trium Capitulorum libri xii. ad Juſtinianum Imperatorem. Juſtinianus, qui anno 546. Synodum indixerat, quam ob cau- ſam Vigiliſ perrexerat Conſtantinopo- lim, videns rem longius protrahi, nam abſque Occidentalium Epſcoporum in- terventu noluerat Pontifex ſententiam Synodaliter pronuntiare, atque ex alia parte ob Vigiliſ *Judicatum* diſſidiis per- crebreſcentibus, ſollicitatus à Theodo- ro Cappadoce tria Capitula condemna- vit affixo edi- cto in Placidiana domo, & Epſcopis omnibuſtum Græcis, cum La- tinis evocatis. In hoc Edi- cto aſſeritur Theodori nomen deletum è ſacris Eccle- ſiæ Mopſueſtenæ diptychis; quod com- pertum fuerat in Synodo Mopſueſtena celebrata anno 550. ideoque edi- ctum iſtud diverſum eſt ab eo, quod promulga- tum diximus anno 544. aut ſub finem præcedentis, atque editum eſt anno 551.

Vigiliſ perſpicuens Theodorum Cap- padocem omnia moliri, atque his vio- lentiis detineri Occidentales ne conveni- rent Byzantium, acerrime Edi- cto reſti- tit, ſuſpenſis ab Apoſtolice Sedis com- munionem iis, qui Edi- ctis Juſtinianæ præ- berent aſſenſum: in Theodorum ac Men- nam ſententiam dixit habito congreſſu Italorum Epſcoporum: quam tamen pa- ci conſulens minime duxit publicandam: fugitque eodem anno 551. Chalcedonem, non ut Baro- nius ſcripſit, anno elapſo. Juſtinianus proximo anno 552. videns ni- hil firmari poſſe Romano Pontifice relu- ctante, eundem per Legatos convenit, ut publica accepta fide rediret Conſtanti- nopolim: ſed renuit Pontifex rerum cir- cumſtantiis inſpectis. Proximo anno 553. rogatus ab Eutychio Patriarcha Conſtan- tinopolitano, ab Apollinari Alexandrino,

S 3

Domno

Domno Antiocheno, & Elia Thessalonicensi, ut Concilium tandem celebraret, & trium Capitulorum causam definiret, collaudata ipsorum fide, annuit, ut *facto regulari conventu, & servata aequitate eadem causa discuteretur*. Consentiente itaque Vigilio celebrata est v. Synodus generalis prædicto anno 553. cui tamen ob parvum numerum Episcoporum Occidentalium ipse Vigilius minime interfuit. In Collatione iv. habita die 12. Maji, & in v. habita die 17. ejusdem mensis, ut demonstrant Baluzius, & Pagius, lecta fuere scripta adversus Theodorum, ac Theodoretum, & Collat. vi. habita die Maji 19. discussum est Capitulum iiii. scilicet hæc Epistola. Collatione viii. habita die 2. Junii, aut 4. ut contendit Balhagius, Capitula fuerunt damnata.

4.
Edictum Vi-
gilii Papæ.

Ediderat Vigilius Papa *Constitutum*, quo Synodi acta exauctoraverat, propterea quod non expectatis Occidentalibus Synodalis coacta esset ex majori numero Græcorum Patrum, nec subeundum esset novum examen Theodoro, Theodoreto atque Ibas; quorum ille in pace Ecclesiæ obierat, licet pessima dogmata aliquando asseruerat, hi autem, scilicet Theodoretus & Ibas à Synodo Chalcedonensi fuerant absoluti, ac dignitate pristina decorati. At *Constitutum* Vigili in Synodo, quidquid causæ fuerit, lectum non esse demonstrant adversus Baronium Petrus de Marca in dissert. de Vigili decreto pro Confirmat. v. Synodi, & Pagius ad annum 553. num. xv. Cæterum Vigilius, qui in *Judicato* primum tria Capitula condemnauerat, postmodum Theodori fraude detecta diu hæsitaverat, & Synodum etiam illius artificio sollicitè, nec datis induciis coactam prædicto *Constituto* abrogaverat; eandem Synodum approbavit vel eodem anno 553. ut scribit Norisius in dissert. de v. Synodo Cap. 8. vel proximo anno 554. ut ex altero *Constituto* Vigili edito pro damnatione trium Capitulorum affirmat Pagius in hunc annum num. 4. Eandem Synodum v. confirmarunt alii Romani Pontifices, ut dicam infra. Ex his liquet Controversiam de Trium Capitulorum damnatione amplissimam esse, & plurimarum rerum contingentia, ac difficultate gravissimam. Legi de ea poterunt Norisius & Lupus in Dissert. de v. Synodo, Nat. Alex. dissert. iv. in vi. sæcul. Facundus Hermian. cum notis Sirmondi, Garnerius dissert. 4. de v. Synodo in Auctario Theodoreti, Pagius in not. ad annos supracitados, & Pagius alter in Vigilio, prælaudata defensio dissertationis Norisianæ;

& Notæ Variorum ad sect. 103. Anastasi Tom. 3. pag. 278. & sequentibus. Nos proxima thesi ea comprehendere curabimus, quæ quæstionem hanc dirimant, & quæ eidem conglomerantur sufficienter explanent.

PROPOSITIO. Fuerunt tria Capitula merito, ac jure damnata a. v. Generali Proposito, Concilio tanquam Nestoriana.

Ejusdem Concilii definitione, fide te. Probatur. f.
stium omni exceptione majorum, atque ex ipsa trium Capitulorum doctrina hæc propositio firmatur. Ac prior argumentatio sit: Extra omnem controversiam positum est Synodum v. post accuratam trium Capitulorum discussionem eadem in octavo confectu damnavisse. Canone enim xii. intortum est anathema in eos, qui defendunt *impium Theodorum Mopuestenum, qui dixit alium esse Deum Verbum, & alium Christum*. Canone xiii. in eos, qui defendunt *impia Theodoreti conscripta, quæ contra rectam fidem, & contra primam Ephesinam sanctam Synodum, & sanctum Cyrillum, & duodecim ejus Capitula expesuit*. Canone demum xiv. in eos, qui defendunt *Epistolam, quam dicitur Ibas ad Marim Persam hæreticum scripsisse, quæ abnegat Deum Verbum de sancta Dei Genitrice semper Virgine incarnatum, & hominem factum esse, dicit autem purum hominem ex ipsa natum, quem Templum vocat*. Atque hæc sunt tria Capitula Nestorianam, ut liquet hæresim continentia: ideoque nonnisi v. Generalis Synodi sententiâ spretâ possunt propugnari. Neque vero audiendi sunt, qui reponunt Quintam Synodum tolerantam potius esse, quam approbatam. Enimvero constat Vigilium Papam rematurius discussa, Epistola decretali data ipsomet anno post Conf. Basilii 12. id est 553. quæ extat Tom. vi. postremæ Collect. Concil. pag. 239. rescissis actis omnibus, quibus v. Synodum exauctoraverat, & *Constituto* abrogato, trium Capitulorum damnationem confirmasse; ut demonstrat cap. viii. illustris Norisius: cui duo addimus, Liberati scilicet Breviarium cap. 23. ubi recitantur hæc Vigili verba: *Anathematizamus Paulum Samosatenum, Dioscorum, Theodorum, Theodoretum, & omnes, qui eorum statuta coluerunt, vel colunt*, eodem Volum. Conc. pag. 456. necnon *Constitutum* Vigili erutum à Baluzio è vetusto Codice Biblioth. Colbertinæ, in quo num 28. legitur: *Prædicta igitur tria impia Capitula anathematizamus atque damnamus, id est, Epistolam, qua dicitur Ibas ad Marim Persam, in qua nefandæ superius designatæ blasphemie continentur, & impium Theo-*

Theodorum Mopſueſtenum cum nefandis ejus conſcriptis, & quæ impie Theodoretus conſcripſit &c. Vide cit. Volum. pag. 310. Datum eſt autem hoc Vigili Conſtitutum VII. Kalendarum Martiarum anno 13. poſt Conſulatum Baſilii, id eſt, anno 554. & germanum, & genuinum eſſe, neque à ſtylo Vigili diſſentire conſentiunt Eruditi cum Pagio ad hunc annum num. 4. Quare nullus jam ambigit, quin Vigili approbaverit Quintam Synodum, ac proſcripſerit tria Capitula. Extat eodem Volumine pag. 259. liber Pelagii 11. ſive Epistoſta ad Eliam Aquilejenſem, & ad Iſtriae Episcopos, qui conſentire renuebant trium Capitulorum damnationi: in qua Pelagii Epistoſta non ſolum tria Capitula anathematizantur, verum etiam v. Synodi collationes in Epitomen rediguntur, atque ex teſtibus, ſcriptisque ipſorum reſutantur Theodorus, Theodoretus, & Ibas. Et ne alia producam, S. Gregorius Magnus pluribus in Epistoſtis Quintam Synodum approbavit, præſertim 36. lib. 2. in qua etiam laudat præcitatum Pelagii librum; & Ep. 24. lib. 1. ubi ait: *Quintum quoque Concilium pariter veneror, in quo Epistoſta, quæ Ibas dicitur, erroris plena reprobat: & Theodorus perſonam Mediatoris Dei, & hominum in duabus ſubſiſtentiis ſeparans ad impietatis perſidium cecidiſſe convincitur. Scripta quoque Theodoreti, per quæ beati Cyrilli fides reprehenditur, aſu demeritæ prolata reſutantur.* Atque his non tantum oſtenditur juſta trium Capitulorum damnatio, ſed etiam Quintæ Synodi aſſeritur auctoritas.

6. Alterum argumentum eſt hujusmodi. Confirmatur. De Theodoro Mopſueſtano ſcribit Proclus Conſtantinopolitanus laudatus in libro Pelagii, & in Epistoſta ad Joannem Antiochenum perſuaſiſſe illum Neſtorio, quod filius Dei vivi, qui de Sancta Virgine Maria natus eſt, non eſt qui ex Patre natus eſt Deus Verbum. Cyrillus Alex. in Epistoſta ad Lamponem Presbyterum appellat eundem Theodorum patrem Neſtorii. Habuiſſe conſonantem Neſtorii perſidiis intellectum, ſcribit in Epistoſta ad eundem Cyrillum Rabbula Edeſſenæ Eccleſiæ Antiſtes, ubi aſſerit Theodorum primum omnium aſſirmaſſe, non eſſe vere Dei genitricem ſanc- tam Virginem, tanquam Deo Verbo non ſuſcipiente ſecundum nos nativitate. Heſychius Hieroſolymitanus in Eccleſ. H. ait Theodorum ſenectute jam cana debilitatum libros ſcripſiſſe adverſus Domini apparitionem: quo in libro

tradebatur, hunc non incarnatum Verbum, ſed hominem per vitæ profectionem, & paſſionum perfectionem conjunctum Deo Verbo. Plura aliorum judicia extant Collat. 5. Synodi quintæ. Eundem Theodorum expunctum è ſacris Mopſueſtenæ Eccleſiæ diptychis conſtat ex Synodo Mopſueſtana celebrata anno 550. cui præſedit Joannes Episcopus Anazarbi, ſeu Juſtinopolis. In hac enim Synodo die 17. Junii recognita fuerunt diptycha, nec adinventum in iis Theodori nomen: imo Martyrius presbyterorum provectiſſimus, & qui à 60. annis in Eccleſiæ Mopſueſtenæ Clero militabat, ſacramento teſtatus eſt, nunquam inter Episcopos in diptychis enumeratos nomen ſe Theodori audiviſſe; ideoque jam ab anno 490. Theodorus è ſacris diptychis fuerat expunctus. Idem Theodorus numeratur inter Neſtorianos in legibus Theodoſii & Valentiniani recitatis eadem collat. 5. & denique ipſe facundus Herm. in conventu Conſtantinopolitano, apud Lupum diſſert. de v. Synodo cap. 4. ſimpliciter teſtatus eſt, ſe à contradicentium communione ſubtraxiſſe, non propter Theodorum, ſed propter Theodoretum, & Ibas. Imo lib. 2. cap. 2. ſcribit, adjecta tamen particula ut ajunt, Theodorum magiſtrum quidem Neſtorii fuiſſe, majore autem quam ille impietate blaſphemafſe. De Theodoro actum capite præcedenti. Ibas vero non ſolum Clerici Edeſſeni & Monachi, ſed & primates, & clari militiæ non ſemel accuſarunt, quod Theodori ſcripta omni plena impietate tranſuſſet lingua Syrorum, & ubique diſſeminafſet, ut conſtat ex Collat. VI. Concilii v. pag. 133. In Conſtituto autem Vigili num. 2. pag. 285, apertiſſime demonſtratur ipſum Ibas in Synodo Chalcedonenſi Act. 9. denegafſe ſuam eſſe Epistoſtam ad Marim Perſam, aſſirmando ſe in ſecundi Ephesine Concilii nefariis geſtis injuſtitiam ab Eutychete fuiſſe perpeſſum ob falſa ſigmenta: unde ait Vigilius, quod ſi apud Judices ab Iba editam doceri potuiſſet Epistoſtam, aut ab Adverſariis comprobatum eſſet, quia ejusdem Ibas fuerit, aut ipſe Ibas, quia ejus fuerit, fuiſſet conſeſſus, nunquam eorum ſententia Ibas meruiſſet abſolvi. Ex quibus adverte, quam prudenter quinta Synodus Romanique Pontifices reice- rint Epistoſtam, quam dicitur Ibas ſcripſiſſe, cum non ſit penitus exploratum Ibas ipſius Epistoſtæ fuiſſe auctorem. Ea tamen ejusdem Ibas aut vera, aut falſa excuſatione liquet eſſe impiam, hæreticam, Neſtorianam. Tertiò probatur æqua

æqua trium Capitulorum damnatio ex illorum doctrina. Theodorus enim in Symbolo recitato Collat. 4. v. Synodi pag. 64. docet ideo non dici duos filios, quoniam Christus cum Deo Verbo habet conjunctionem, & communionem bonoris, item nominationem filii & Domini, aperte denegata substantiali unionem. Lib. vi. in Joannem scribit Dei nomen Christo non convenire, nisi quatenus est Templum Dei Verbi assumptum pro salute hominis. In Evangelium Lucæ ait, Christum dici filium dilectum, solum per adoptionem in Baptismate, secundum comparationem Judaicæ adoptionis, nam & ad illos dictum est, Ego dixi dei estis, & filii excelsi omnes. In III. libro contra Apollinarium inquit: Non existimandum est Deum de Virgine natum esse, &c. Plura in citata Collat. v. collecta partim à Monachis Armeniæ, partim vero à Benigno Episcopo Heraclæ Pelagoniæ. In Epistola Iba, ne repetamus quæ supra de Theodoro dicta sunt, de Theodoro Mopsuesteno legitur, *Beatus Theodorus prædicator veritatis, & doctor Ecclesiæ*: de Cyrillo autem, *Cyrillus lubricavit & inventus est cecidisse in dogma Apollinari*: & hæc profertur ratio, quia non ponit differentiam inter templum, & habitantem in eo. Ephesini quoque Patres dicuntur ab eodem Cyrillo veneno obcecante seducti. Epistola itaque ad Marim Persam ab Iba, ut fertur, conscripta scaturit hæresi Nestoriana, atque in Cyrillum, & sanctam Ephesinam Synodum atrocissimis injuriis. Ex doctrina itaque trium Capitulorum, ex testibus fide dignissimis, & ex Quintæ Synodi auctoritate satis compertum atque exploratum est, tria Capitula servato æquitatis jure fuisse damnata.

OBJECTIONUM ENODATIO.

7. **Obiectio I.** Prima obiectio in trium Capitulorum defensionem potest hac ratione compingi. Damnatio trium Capitulorum facta est abrupte, inconsiderate, imprudenter, nec illam cohonestare potest Synodi v. sententia. Principio enim, ut diximus, tria Capitula damnavit Justinianus impellente Theodoro Capadoce homine Orogenista, & dissidiorum, quæ Græcam Latinamque Ecclesiam vexarunt, auctore. At damnatio à sæculari Principe, & illegitimo Ecclesiasticorum dogmatum judice prolata haberi nequit rata & firmissima, dolo maxime hominum improborum extorta. Quinta autem Synodus eodem Imperatore jubente coacta est, Vigilio

Romanæ Ecclesiæ Pastore refragante, & invito: qui & adversum ipsam Synodum edidit Constitutum quolibet ejus acta exauctorando. Si posterioris ævi Pontifices, ut Pelagius II. ac Magnus Gregorius quintam Synodum approbaverunt, nec viderunt Constitutum Vigili, nec deprehenderunt adversariorum fraudem, qui Vigili Synodicam Epistolam, qua tria Capitula proscribuntur, licet supposititiam ac spuriam, temere actis Synodi inseruerunt. Atque ita Vigili successores errore facti comprobantur trium Capitulorum damnationem supposita decretali Vigili: qua in re nullatenus Romani Pontificis derogatur auctoritati, quoniam gravissima de tribus Capitulis controversia non spectat dogma Nestorianum, jam profligatum atque proscriptum, sed facti quæstionem de Theodoret, Iba, & Theodori personis aut damnandis, aut absolvendis: atque in quæstionibus istiusmodi potest Romanus quoque Pontifex induci in errorem.

Vigiliū quidem non approbasse quintam Synodum, & spuriam esse præcitatam Epistolam validis argumentis demonstrat eruditus Garnerius in Auct. Theod. disert. 4. pag. 535. Sunt autem quæ sequuntur. Primum in hac Epistola testatur Vigilius se diaboli dolo impulsū multa loquendo & scribendo discessisse, ac subtraxisse se à fratrum communione: quæ Vigili integritatem, animique constantiam plurimum dedecent. Ad hæc ait tunc factam pacem Ecclesiarum; quod liquet esse falsissimum. Deinde cum Vigilius paulo ante ediderit adversus v. Synodum Constitutum, hoc rescindendo levissimi animi, nimisæque in mutanda sententia facilitatis præbuisse indicia. Præterea ait secutum à se exemplum Augustini, qui propria scripta retractavit: cum non sit instituenda inter Ecclesiæ Caput, privatumque doctorem comparatio. Accedit, quod Justinianus Sacra data Chalcedone pridie Idus Julias anno 553. jussit Vigili nomen è sacris deleri diptychis, eundemque Vigiliū quinquennio detinuit exilio, ad annum scilicet 558. ut scribunt Halloixius, Sirmondus, Lupus apud Norisium cap. 8. Inficiatur quidem ipse Norisius Vigili exilium: at Pagius ad annum 553. num. 23. demonstrat oppositum, cum ex Liberato, qui in fine Breviarii ait depositos, & in exilium missos quintæ Synodo, non consentientes, capite autem 22. scribit Vigiliū ab hæresi fuisse afflictum: tum ex præcitata Justiniani Sacra, qua Patribus Concilii præcepit, ut à diptychis Vigiliū dispungerent. Atque

8.
Responsio
Garnerii.

ex

ex his liquet nunquam Vigilium quintam Synodum approbaſſe.

9.
Reſponſio
Auctoris.

Reſp. minime nos propugnare juſtam trium Capitulorum proſcriptionem ob Juſtiniani Imperatoris edicta, quæ tamen excuſat ex parte optima reducendi ad communionem Acephalos intentio, damnat tamen uſurpata convocandi Synodum invito Pontifice juridiſſio, & inhumana erga Vigilium, ſæva, & violenta tyrannis: ſed illam proſcriptionem defendimus ob Synodi quintæ auctoritatem, firmiſſimumque Apoſtolicæ Sedis judici-um. Laudatæ Synodi celebrationem factam Vigilio refragante legitimam non fuiſſe ſatemur: poſt Romanorum Pontificum approbationem, non eſſe recipiendam negamus. Falfum eſt cauſam trium Capitulorum inconfiderate ac tumultuarie peractam. Perleſta enim fuerunt innumera Scriptorum Theodori fragmenta, producta teſtimonia, reviſa præcedentium Conciliorum acta, & habita rerum omnium accurata inquiſitio. Garnerius ipſe diſſert. 3. de fide Theodoret. p. 465. acerrime illos redarguit qui aſſerunt canones, ſive trium Capitulorum anathematiſmos aut adulatorie ex Juſtiniani ſcripto deſumptos, aut temere conditos cauſa non attente diſcuſſa. Ac ſufficit, ut id perſpiciatur, oculis in Codice memoratæ Synodi conjicere. Cur Virgilius *Conſtitutum* pro tribus Capitulis emiſerit, & in varias ſententias viſus fuerit diſtractus, docet in Epiſt. ad Episcopos Iſtriæ Pelagius II. pag. 265. quoniam ſcilicet, *Latini homines, & gratitatis ignari errorem tarde cognoverunt*: unde Pelagius inferit tanto eis celerius eſſe credendum, quanto eorum conſtantia, quousque verum cognosceretur, à certamine non quievit. Loquitur autem de Vigilio, eique adhærentibus Episcopis, quorum exemplum ad perviciaciam propriam excuſandam Antifiſtes Iſtriæ afferebant. Nihil præterea in Vigilio invenitur, quod honeſtum non ſit, opportunum, ac prudentiſſimum. Dum *Judicatum* edidit, proſcripſit cum tribus Capitulis Neſtoriana dogmata ſalvo jure Synodi Chalcedonenſis. Quid magis directum & conſonum æquitati? Si emiſit *Conſtitutum*, per id temporis pactis conditionibus non ſervatis celebrabatur Synodus, fovebantur inter Græcos, Latinosque diſſidia; cumque ſæpenumero ad Eccleſiarum pacem conducatur, ſi proſcriptis hæreſibus humaniter agatur cum auctoribus, præſertim vita functis in fidelium communionem, agre ferentibus permultis damnari Theodorum, qui obierat in pa-

R. P. Berti Theol. Tom. V.

ce Eccleſiarum, & Theodoretum & Iban à Synodo Chalcedonenſi abſolutos, ſperabat Virgilius eo *Conſtituto* tumultus compeſcere, præſcribens ut jam damnato Neſtorianiſmo nihil innovaretur. Poſtquam verò Vigilii *Conſtitutum* hæc non produxit, & Theodoretum ac Theodori nomen indies audaciores reddebat Origeniſtas, Neſtorianos, atque Schiſmaticos, neceſſum fuit tria Capitula proſcribere, quod fecit laudata Epiſtola Synodica; & etiam Synodum approbare, quod præſtitit altero *Conſtituto*, proximo anno 554. Nec unquam in dogmate Virgilius à ſe ipſo diſſenſit; nam tria Capitula jam damnaverant in *Judicato* anno 548. *Conſtitutum* vero, quo exauctorabat acta v. Synodi editum œconomiæ cauſa, & pacis conſilio, nec facta damnatione Synodali trium Capitulorum, provide prudenterque reſcidiſſet. Ipſum autem *Conſtitutum* neque in Synodo lectum & diſcuſſum fuit, neque tria Capitula judicio peremptorio ac definito damnabat, ut demonſtrat vir doctiſſimus Joſeph Auguſtinus Orſi lib. 1. de Rom. Pontif. Auct. cap. xx. art. 2. & 3. in eo quippe de perſonis tantummodo actitatum eſt, neque aliquid ſub anathematis poena propoſitum. Quod vero ſcribit Halloixius, hoc *Conſtitutum* ignotum fuiſſe Pelagio II. falſum evincitur ex hujus reſponſione ad Episcopos Iſtriæ ſuperius citata, & pluribus reſutatur à Noriſio de v. Synodo cap. ix. §. 4.

Approbatam v. Synodum à Vigilio non ſolum conſtat ex Synodica ejus epiſtola eruta anno 1276. è vetuſto Codice Vaticano à Leone Ginommo, ſed etiam ex *Conſtituto* edito à Baluzio, de quo ſupra, ex Epiſtola Pelagii II. & ex antiquorum omnium conſenſu; unde concedi poſſet ſpuriam eſſe præcitatam Epiſtolam, neque hinc aliquid adverſum v. Synodum concluderetur. At quoniam nihil probant Garnerii conjectura, brevi illas reſellam. Principio falſum eſt ſcripſiſſe Vigilium ſe à diabolo fuiſſe impulſum; cum aſſerat tantum ſuadente humani generis inimico plures propoſitum ſuum implere ſtudiſſe, etiam nomine ipſius Vigilii: unde coactus fuerat multa loquendo, & ſcribendo diſſerere. Vide cit. Tom. vi. Conc. pag. 239. Deinde aſſerendo pacem tunc eſſe factam, nihil falſi narravit; non quod rediſſent ad communionem cum Orientalibus Episcopi Illyrici, & Africa, ut ſentit Natalis Alexander in Synopſi H. Eccl. Sæc. vi. art. 9. conſtat enim diu ſchiſmata viguiſſe, ſed quia in v. Synodo *communi, & generali anathema*

16.

Vigilius 5.
Synodum
approbavit.

includit
non
est
id

T

te

te rejeſti ſunt Origenes, & Theodorus Mopſueſtias Episcopus, ut inquit Cyrillus Scythopolitanus in Vita S. Sabæ, citatus Act. 1. ſeptimæ Synodi: quo in loco Cyrillus etiam aſſerit quatuor Patriarchas concordî animo damnationem hanc approbaſſe. Ad tertium dicimus *Conſtitutum* Vigiliî, ſi ſpectentur rerum circumſtantiæ, non eſſe levis animi argumentum, ſed prudentiſſimam vigilantiffimî Paſtoris curantis pacem Eccleſiarum œconomiam, ac ſimul Sedis Apoſtolicæ adverſus illos, qui abſque illius auctoritate œcumenicam Synodum congregant, æquiſſimam proteſtationem, ut dictum ſupra. Quod ſequitur nimium eſt futile; quoniam retractare *Conſtitutum*, in quo diximus latam non eſſe peremptoriam ſententiam, & in hoc imitari beatiſſimum Auguſtinum, non infringit Apoſtolicæ Cathedræ firmitatem, ſed com-monſtrat Vigiliî humilitatem, ſapientiam, ac ſedulam veritatis perquiſitionem: quamquam facta mentione Auguſtinenſium retractationum, hæc de ſe Vigilius proloquitur gravi ac Pontifice digna oratione: *Nos quoque ſimiliter illis exemplis incitati, in controverſia trium Capitulorum ſupra memoratorum nunquam deſtitimus, quin inveſtigaremus quid de prædictis capitulis in Patrum noſtro-rum literis verius inveniri poſſet; quibus verbis conſtat exemplum Auguſtini ad ſignificandam potius aſſiduam rerum inſpectionem, quam priſtinæ revocationem ſententiæ, fuiſſe à Vigilio productum.*

II.
De Sacra Ju-
ſtiniani
non conve-
niunt exu-
diti.

De Sacra Juſtiniani data pridie Idus Julias Chalcedone, ac de nomine Vigiliî deleto è ſacris diptychis, ejusque exilio, non conveniunt eruditi. Baluzius qui Juſtiniani literas ſeptimæ Collationi inſeruit, eas enim adinvenit una cum Præfatione Constantini Quæſtoris habita in eadem Collatione, in qua Imperatoris jufſu literæ Patribus exhibitæ, & lectæ fuerunt, necnôn Pagius ad an. 553, genuinas agnoſcunt; & idcirco idem Pagius recedit à ſententia Noriſii negantis Vigilium deportatum fuiſſe in exilium. At argumenta plura evincunt *Sacram* illam Juſtinianeam eſſe adulterinam ac ſpuriam, atque illud in primis, quod legi non potuit Conſtantinopoli VII. Kal. Junias Episto-la data pridie Idus Julias ejusdem anni Chalcedone, nec ejusdem Episto-læ mentio fiat in Collatione VIII. ubi ſingula præcedentia Acta commemorantur, neque in ulla Conciliorum editione ante Baluzium, neque in aliquo veruſto Codice; quod in ea denique falſum narretur, Vigilium ſcilicet trium

Capitulorum defenſores à ſua communione repellere, quod nec Juſtinianus Synodo ſignificaverat, cum id obſtaret potius, quam conferret eorundem Capitulorum tanta anxietate animi quæſitæ condemnationi: de qua re legi poterit Deſenſio diſſert. Noriſianæ cap. 6. & P. Orſi cit. Capit. xx. art. 3. Atque ita perſiſtit ſententia Noriſii improbantis exilium Vigiliî, nam Liberatus in fine Breviarii, ubi de exilio loquitur, Vigiliî non meminit, aſſictumque à Juſtiniano ante abſolutam quintam Synodum nullus negat. Verum quidquid ſit de Juſtiniani Sacra, & de exilio Vigiliî, omni procul dubio Juſtinianus anno 554. erat animo erga Vigilium amico, ut probat ex ſanctione ejusdem Imperatoris recitata poſt Novellas eximius Noris: ideoque Vigilius anno 554. Synodum confirmaverat: quod ad præſens ſufficit inſtitutum.

Dices: At damnationi trium Capitulorum, tamenſi in quinta Synodo peracta ſit, poſſumus refragari. Primo quia hæc quæſtio non circa dogma verſatur, ſed circa factum; in quo etiam Generalis Synodus, & Summus Pontifex errare poſſet. Scribit enim lib. 2. Ep. 36. Greg. Magnus, in v. Synodo nihil actum de fide, ſed de Capitulis quibusdam extra fidem, ac de perſonis tantum. Deinde idem Gregorius literis ad Conſtantium Episcopum Mediolanenſem, qui reducere conabatur ad communionem Eccleſiæ reginam Theodelindam ſeducam à trium Capitulorum propugnatoribus, inquit *recte factum*, quod Conſtantius ad Reginam non tranſmiſerit Gregorii Epistolam, pro eo quod quinta Synodus in ea nominabatur, cum inde Theodelinda potuiſſet ſcandalizari: unde aliam idem Gregorius Epistolam miſit, in qua ſolummodo quatuor Synodi laudabantur. Cenſuit ergo Gregorius diſſimulandum eſſe, ſi quis nolit Quintam Synodum, ac trium Capitulorum damnationem recipere. Præterea non ſolum Iſtriæ Episcopî, verum etiam Eccleſiæ Hispaniarum, quæ ſervabant cum aliis Eccleſiis communionem, diu Quintam Synodum repudiarent: quod propterea etiamnum videtur tolerandum.

Reſp. Hanc de tribus Capitulis quæſtionem non eſſe de Catholico dogmate, quatenus non pertractat abſolute de fide Incarnationis, aut de hæreſi Neſtoriana, jam proſtigata, & proſcripta; ſed eſſe de facto dogmatico, in quantum verſatur circa libros ſcatentes eadem hæreſi, & circa perſonas ipſius hæreſeos diſſeminatrices. Ac in factis dogmaticis Apoſtolicæ

12.
Urgeatur ob-
jectio.

13.
Reſponde-
tur.

ſtolicæ Sedis iudicium eſſe inconcuſſum, peremptorium, irreformabile oſtendimus ex hac quoque trium Capitulorum diſcuſſione poſtremo Capite de H. Janſeniana. Poſtquam ergo latam à v. Synodo ſententiam firmavit Vigilius, ei cui-libet fidelium erat accedendum, nec ul-li contraire fas erat. Quoniam tamen, ſi Eccleſiæ omnes impium dogma reſel-lant, non adducitur in magnum diſcri-men fides orthodoxa; ideo Vigilius prin-cipio obſtiterat trium Capitulorum da-mnationi; eaque proſcripſit, ubi comper-tum habuit poſſe ex illorum pervicaci de-ſenſione recifa errorum portenta iterum germinare. Ob eandem cauſam aſebat Magnus Gregorius in v. Synodo non ac-titatum de fide, & *diſpenſative*, atque ad tempus permittit ne reginæ Longobar-dorum Theodelindæ, quam alias con-ſtabat piſſimam eſſe & catholicam, v. Synodus commendaretur. Idem cum Hiſpanis ſervatum eſt, cauſâ œcono-miæ, & prudenti diſpenſatione: nam ſi v. Synodum repellendo tentaffent inſtau-rare damnatas hæreſes, debuiffent ad il-lam recipiendam Eccleſiaſticis cenſuris compelli. Caterum Gregorius teſtatur, ſe Quintum pariter Concilium venerari; atque iſtud tanto certior eſt auctorita-tis, quanto poſt diuturnam Schismati-corum repugnantiam annitentibus ſum-mis Pontificibus, & omnibus, quæ obji-ciebantur, diſcuſſis, compertum eſt à Vigilio firmatum, & ubique terrarum receptum eſt: quod non diſſitetur Gar-nerius Diſſert. 3. de fide Theodoretipag. 465.

14.
Objicitur 2.

Secunda argumentatio erit in deſen-ſionem Theodori Mopſueſtini, ac primi Capituli. Et primo proferri poſſunt complurium in laudem Theodori re-ſtimonia, præſertim Joannis Antiocheni in Epift. ad Neſtorium, Facundi Hermia-nenſis in trium Capitulorum deſenſio-ne, & Iſidori Hiſpalenſis de Viris illu-ſtribus.

15.
Reſponde-
tur.

At ad hæc reſpondet Summus Ponti-fex Pelagius II. *Plus Synodo primæ Ephæſinæ, plus Cyrilli libris, plus Heſy-chii, quam aliis commodandum.* Addit laudatum à Joanne Antiocheno, dum *ejus error occultus adhuc & dubius fuit*; ſed poſtea omnium pene magnorum Pa-trum ſententiis, velut immanem beſtiam, quaſi crebreſcentibus jaculis, fuiſſe con-foſſum. Profert & exemplum Origenis, quem laudarunt Gregorius Nyſſenus, Hieronymus, & Eusebius, conſtat ta-men nihil *Origene in Hereſiarchis inventi-re deterius.* Addimus perpauca: ac pri-mum Joannem Antiochenum aliquando

R. P. Berti Theol. Tom. V.

errore facti deceptum adhaſſiſſe Neſto-rianis, & Ephæſinam Synodum oppugnaſ-ſe, quod ſupra vidimus; deinceps Theo-dorum magnam ſibi laudem comparaviſſe Apollinarium inſectando, quamvis in oppoſitum errorem impegerit: tum Fa-cundum Hermianenſem fuiſſe acerrimum trium Capitulorum deſenſorem, ut li-quet ex duodecim libris ab eo conſcrip-tis, completis tamen anno 548. an-tequam tria Capitula damnarentur, ut teſtatur Garnerius: Iſidorum denique & libros Facundi perlegiſſe, & erraſſe quo-que ſcribendo Theodorum purgatum in Concilio Chalcedonenſi, in quo nihil actum de ipſo Theodoro.

Præterea obji-ci poteſt, ſemper Theo-dorum tanquam Catholicum audiſſe, & nunquam è ſacris Mopſueſtenæ Eccle-ſiæ diptychis fuiſſe expunctum. Enim-vero diptycha perlecta in Synodo Mo-pſueſtena anno 550. ſuppoſita ſunt, neque enim extabat in iis nomen Macedonii qui interfuit, & ſubſcripſit Nicænæ Synodo, ſicut nec Meletii, nec Auxentii: unde Garnerius recte aſſeruit vetera Eccleſiæ Mopſueſtenæ diptycha ſuppoſitis novis deperdita, tempore, quo Cnaphæus pul-ſo Calendione invaſit Eccleſiam Antio-chenam. Etiam edictum Theodoſianum contra Theodorum eſt conſcriptum & ſpu-rium; ſiquidem tertia parte Concilii Ephæſini cap. 45. extat idem edictum abſ-que nomine Theodori. Ad hunc ergo damnandum prolata ſunt à malevolis ad-verſariis apocrypha monumenta.

Reſp. Diptycha Eccleſiæ Mopſueſte-næ perlecta anno 550. fuiſſe vetera, & genuina; probata quippe fuere nationa-li Synodo, & ſacramento Martyrii preſ-byterorum provectiſſimi: cujus aliorum-que patrum fidem inique Garnerius vel-licat, dum divinans, nullaue fretus ra-tione inquit ſuppoſita nova diptycha Cna-phæi tempore. Macedonius à fide Ni-cæna, quam pobarat, defecit, & ſub-ſcripſit anno 345. Sardicenſi Arianorum Conciliabulo. Auxentius unus extat in diptychis; alter hujus nominis dicendus eſt aut Neſtorianus, aut Arianus. Me-letium pariter Neſtorianum fuiſſe liquet ex Collectione Baluziana Episto-larum Sy-nodicon cap. 92. Horum ergo nomina, quemadmodum Theodori, in diptychis non debebant adſcribi. Cur in lege Au-guſtorum perlecta in Concilio Ephæſino non reperiatur nomen Theodori, me la-tet: fortaliſis tunc neceſſarium non vi-debatur mentionem facere hominis vita functi. Deceſſerat enim Theodorus an-no 427. ut demonſtrat Norſius lib. 2. Hiſt. Pelag. cap. 4. affirmatque etiam Garne-

16.
Objicitur 3.

17.
Reſponde-

T 2

rius

rius in Auctario Theodoret differt. 1v. §. 5. sive anno 429. ut contendit Pagius ad annum 427. num. xii. In lege autem Augustorum altera, quæ extat etiam in Actis Concilii Chalcedonenfis, expresse Theodorus commemoratur.

18. Profertur ad hæc præcipua pro Theodoro defensio. Iniquum videtur præclarum Antistitem, qui in Ecclesiarum communione fatis cecidit, anathemati subicere. In mortuos enim sævire nimia videtur impietas, præsertim cum adversus Theodorum nec Proclus, nec Cyrillus anathema intorserint. Pervulgatæ huic argumentationi robur adjicimus; nam Patres v. Synodi ad damnandum Theodorum vita functum inducti sunt momenti frivolis & levissimis. Præcipua, quæso, expendamus. Protulit Eutychius Josæ factum, qui ossa eorum, qui vitulis immolaverant, post mortem effodit atque combussit, 4. Reg. xxiii. 16. At Josæ exemplum non est ad rem; nam qui vitulis immolant, non decesserant in pace Ecclesiæ, ut observat Lupus differt. de v. Synodo Cap. 2. Et tamen Evagrius lib. 4. cap. 38. pag. edit. Valesianæ 413. scribit, *Hoc ab Eutychio aptissime dictum esse cuncti qui aderant censuerunt.* Sextilianus produxit canonem 81. Ecclesiæ Africanæ, quo dicitur anathematizandum Episcopum post mortem, *si hæreses extraneos à consanguinitate sua, vel hæreticos etiam consanguineos, aut paganos Ecclesiæ prætulit:* quod, tametsi Natalis Alex. censet validissimum argumentum, nullius est roboris: nam Episcopus condens vetitum testamentum juxta Cyprianum. Ep. 66. ad Furnitanos, & juxta Canonicas Afrorum sanctiones decedebat prævaricator, ac statutum Concilio erat, ut si quis hoc fecisset, *non offerretur pro eo, nec Sacrificium pro dormitione ejus celebraretur,* inquit Cyprianus pag. 246. In cassum itaque tam exemplum Josæ, quam canon Africanus adversus Mopsuestenum fuerunt producta. Affirmavit Benignus Heraclensis *ex Ecclesiastica Traditione posse aliquem propter impia conscripta anathematizari post mortem*, cum traditio evincat oppositum. Nam Dionysius Alexandrinus, auctore Eusebio lib. vii. H. Eccl. cap. 24. non ausus est damnare Nepotem Episcopum, qui tradiderat prava dogmata, sed ex hac vita in Ecclesiæ pace migraverat. Epiphonio volenti damnare Origenem respondit Theotimus apud Socratem lib. 6. cap. 11. nequaquam fas esse in mortuum desævire. Ipse Vigilius in *Constituto*

auctoritate Gelasii, & Leonis asserentium Ecclesiæ solummodo potestatem esse ligandi, aut solvendi viventes, quoniam Petro dictum est, *Quodcunque ligaveris super terram, &c.* aiebat Theodorum non esse anathematizandum, ut revera non anathematizaverant Patres Chalcedonenses, & Ephesini. Joannes etiam IX. adversus Stephanum VII. qui damnarat Formosum in pace Ecclesiæ defunctum inquit: *Quod nunquam decessorum nostrorum temporibus factum fuisse traditum est, penitus abdicamus.* Alia plurima profert Lupus cit. loco: at hæc sufficienter commonstrant Patres Quintæ Synodi in Theodoro damnando vetustam Ecclesiæ disciplinam, ac traditionem violasse.

19. Resp. Benignum Heraclensem negavisse in v. Synodo, quod Theodorus in pace Ecclesiarum obierit: *Ille enim, inquit, in communione, & pace Ecclesiarum defunctus est, qui usque ad mortem recta Ecclesiæ dogmata & servavit, & prædicavit: quod vero Theodorus non servavit & prædicavit recta Ecclesiæ dogmata, certum est ex ejus blasphemis.* Imo damnatum jam Theodorum innuerunt in Quinta Synodo Patres omnes, dum perlectis impio ejus Symbolo, excerptisque quamplurimis, exclamarunt: *Hæc jam condemnavimus, hæc jam anathematizavimus, &c.* Porro, etsi non expresse, Theodorus cum Nestorio damnatus fuerat, cum eadem sit utriusque doctrina, & si Theodori nomini aliquandiu Patres perpercerunt, non poterant non illud execrari, cum illius immodica celebritate, & injusta commendatione hæresis Nestoriana contritum caput ausu temerario erigeret. Quare damnatio Theodori non fuit in demortuum impietas, sed dissimulata, nec ulterius ferenda nequitia necessaria improbis adoratoribus exprobatio. Atque hac responsione diluuntur omnia argumenta, quæ videntur probare neminem in Ecclesiæ communione defunctum posse anathematizari post obitum.

20. Falsum præterea est, non posse impium à communione fidelium, posteaquam factis cessit, repelli. Siquis enim post mortem absolvi potest & declarari orthodoxus, cur non subijci tanquam hæreticus anathemati? Recte Benignus adversus Theodorum universæ Ecclesiæ protulit traditionem. Quæ enim Synodus Valentinum, Marcionem, Basilidem, aliosque primi & secundi sæculi hæreticos, nisi postquam decesserant, condemnavit? Inveni-

Invenimus anathematizatum poſt mortem Dioſcorum in Schiſmate contra Bonifacium II. electum, atque Theodorum ipſum damnatum à Rabula Edeſſeno, & expunctum ex diptychis Eccleſiæ ſuæ. Pelagius II. in Epistoſa ſuperius citata etiam à Synodo Ephesine Theodorum anathematizatum affirmat: *Nam, inquit, cum ab ejus diſcipulis dictatum ab eo Symbolum fuiſſet prolatum, illico à ſanctis Patribus cum auctore damnatum eſt.* En Theodorus, auctore Pelagio, à Synodo Ephesine recepta à trium Capitulorum deſenſoribus, anathematizatus poſt mortem. Addit Pelagius dignam Romano Pontifice ſententiam: *Si Jeſum Dominum ac Deum noſtrum poſt mortem Theodorus damnavit; cur Theodorus, qui tot blaſphemiis Redemptori noſtro hoſtis extitit, non debet anathematizari poſt mortem?* Accedunt enucleata teſtimonia Auguſtini in eadem quinta Synodo lecta, & probata, ex Collat. 3. Carthag. cap. 87. de Unit. Eccleſiæ cap. 2. & ex libro 111. contra Creſconium cap. 35. & 39. In hoc adverſus Creſconium Opere, priori loco ait S. Pater: *In hac communione ſi fuerunt, quos neſcio traditores, cum eos demonſtraveris, & carne, & corde eos deſeſlabor: nequaquam tamen à vivis in ejusdem Eccleſiæ ſancta unitate manentibus propter mortuos alienabor: & poſtremo loco, Judicium non tantum de vivis, ſed etiam de mortuis haberi poteſt: licet enim ſit mortuus qui peccavit, nunquam illud morietur quod admittit.* Nec minus perſpicua ſunt alia Auguſtini loca, quibus perſectis nihil aliud Patres ad damnandum Theodorum expetiverunt; tanti valere ſingulis viſa eſt Doctōris præſtantiffimi auctoritas: ut adnotatum quoque in Florentina Synodo ſeſſ. VII. Atque ex his liquet poſſe impium etiam poſt mortem ab Eccleſiæ communione repelli.

tas in Ebionæis, atque Samofatenſibus. Cyrillus & Vigilius humanius cum Theodoro ſeſe gerebant, quando ignorabant hæreticos jaſtato Mopſueſteni nomine fieri pervicaciores: ſemper tamen Theodorum *implicite* anathematizabant, dum damnabant Neſtorianismum; ac perſpecta hæreticorum machinatione, etiam mortuum anathemate percuſſerunt; Cyrillus quidem in lib. *De eo, quod unus eſt Chriſtus.* Vigilius autem in ultimo *Conſtituto.* Origenem damnatum poſt mortem ante Edictum Juſtiniani, etiam ab Epiphania in Epistoſa ad Joannem Jeruſolym. & ab omni tam Orientis, quam Occidentis Eccleſiæ hæreticum denuntiatum, ut inquit 2. Apolog. contra Rufinum S. Hieronymus, invicte probat in diſſert. de v. Syn. cap. 2. Noriſius, quare Theotimus nimia uſus eſt in Origenem comitate. Dum Sanctus Leo, Gelafius, alique ſcribunt Eccleſiam neminem abſolvere aut damnare poſt mortem, tantum aſſerunt deſunctos præmium, aut poenam conſecutos neque ſolvi à peccatis, neque ligari; ſed quemadmodum ii, qui dum viverent doctrinæ ac probitatis ſpecimen præbuerunt, poſt obitum ab Eccleſiæ ſacrificiis juvantur, & commendantur laudum preconio: ita æquum eſt illos, qui nefariis conſcriptis fidem perſumdederunt, privari poſt mortem ſanctorum communione, proſcindendi maledictis, & cum heterodoxis repelli. Cum mortuis neque illud judicium exerceri poteſt, quod partium conflictatione, atque interrogationibus & reſponſis peragitur: neque præcipitanter ac temere, ut in Formoſum fecit Stephanus, pronuntiandum: quamobrem Stephanus à Floardo dicitur

Durus qui noſtris, propriis ac durior inflat:

Sæva quidem legat vivis, truciora ſepultis;

Folconemque minis, Formoſum concutit actis.

Sed Formoſi hiftoriam complecti hac diſſertatione non vacat. Legi poteſt Baronius, & Pagius ad annum 897. Nat. Alex. in H. E. Sæc. IX. art. 13. & 14. Auxilius apud Morinum P. 2. de Sacris Ordinat. Papebrochius in Propylæo, Sandinus, &c.

Argumentum tertium eſt in deſenſionem II. Capituli, ſcilicet Scriptorum contra Cyrillum Theodoret. Nam ſi hunc abſolverat, ſuæque Sedi reſtituerat ſancta Synodus Chalcedonenſis, quomodo

T 3

non

21.
Non obſtant
Argumenta
oppoſita.

Neque oppoſitum evincunt argumenta contraria. Exemplum enim Joſiæ prolatum ab Eutychio, nec in Actibus Synodalibus inſertum eſt, erratque Evagrius ſcribens viſum iis qui aderant aptiſimum; quamvis & id concedi poteſt, ſi cum Benigno Heraclenſi dicamus Theodorum in pace Eccleſiarum non obiſſe. Canon pariter Africanus à Sextiliano productus nulla legitur exceptus Synodi approbatione. Nepotis Arſenoitis Epiſcopi exemplum non eſt ad rem, is enim propugnauerat errorem Millenariorum nondum ætate ſua ab Eccleſiâ proſcriptum; at Theodorus tradiderat uſque ad ſeneſtam nefarias blaſphemias damna-

22.
Obſicitur 5.

non violato hujus œcumenicæ Synodi jure poterat subire juxta evibratum anathema?

23.
Respondetur.

Verum nil concludit isthæc objectio. In v. enim Synodo nil contra Theodoretum personam aditatum, sed contra impia ejus scripta adversus anathematismos Cyrilli: quæ scripta ipsemet Theodoretus *implicite* condemnavit, dum in Synodo Chalcedonensi præalta voce dixit anathema Nestorio, & cuicumque neganti beatissimam Virginem esse Deiparam. Patres quippe Chalcedonenses illum non aliter suscepissent, nisi prius anathematizasset Nestorium, & ejus blasphemias, pro quibus antea scripsit defendens eas, inquit Patres v. Synodi collat. 5. pag. 130. Hinc Pelagius II. citata epistola pag. 276. objectionem ita retundit: *Neque enim Theodoretum omnia scripta damnamus, sed sola, quæ contra duodecim Cyrilli Capitula, sola, quæ contra rectam fidem aliquando scripsisse monstratur; quæ tamen & ipse damnasse cognoscitur; qui in sancta Chalcedonensi Synodo vera confessus invenitur.*

24.
Obijciunt. Si opponas: Jam ergo Theodoretus 6. impia dogmata proscripserat, jam à plenaria Synodo fuerat absolutus. Quid opus erat hunc iterum movere lapidem, ac tantas ciere procellas?

Et Respondetur.

Verbis Vigili in Constituto num. XXVII, pag. 310. respondebo: *Eo quod Nestoriani sub ejus Episcopi nomine, qui à beata recordationis Leone Papa, & à sancta Chalcedonensi Synodo legitur fuisse susceptus, eadem scripta ad adstruendum sui erroris videntur addibere suffragium, non aspicientes quod non solum sancti Patres in Chalcedone congregati damnato Nestorio cum suis dogmatibus, & ista damnaverint, sed etiam ipse Episcopus Theodoretus omnia dicta, quæ beati Cyrilli in Ephesina prima expositis videbantur contraire dogmatibus, in Chalcedonensi Synodo aperta professione respuerit. At de Theodoro plura cap. præcedenti.*

25.
Obijciunt 7.

Postrema in patrociniū 111. Capituli, sive Epistolæ, quæ dicitur Ibæ, argumentatio erit istiusmodi. Ibas in Chalcedonensi Synodo, quamquam Act. x. lecta fuerit ejus ad Marim Persam Epistola, declaratus est Orthodoxus, atque sedi suæ restitutus. Non poterat ergo salvo jure Concilii Chalcedonensis ejus Epistola à Synodo v. proscribi.

26.
Respondet Natalis Alexander.

Respondet Natalis Alexander 1. in Synodo Chalcedonensi Ibam declaratum orthodoxum, non propter Epistolæ dogma, sed propter contestationem ab eo factam, & comprobata ex actis Sy-

nodi Beritensis quod consensisset paciūter Cyrillum, & Orientales initæ, & anathematizasset Nestorium. II. Omnia acta judicialia peracta post actionem sextam, & post fidei definitionem conscriptam, nullius penitus firmatis fuisse, quia Legati Apostolicæ Sedis ad hoc tantum fuerunt directi, ut excisis hæresibus catholicæ essent fidei defensores. Itanimum scribit S. Leo in Epist. ad Joannem Antioch. & similia ad Episcopos Istræ Pelagius II. Respondet 3. non fuisse de Epistola Ibæ idem Patrum singulorum judicium, nam licet Maximus Antiochenus dixerit etiam Epistolam Ibæ esse catholicam, alii tamen non Epistolam, sed solum Ibam ob anathematizatum Nestorium Orthodoxum declararunt, alii restituendum dixerunt, quoniam etiam ii suscipiendi sunt, qui ab hæreticis revertuntur. Hæc autem omnia verissima sunt, & constant ex Actis Chalcedonensibus: sed plura falsa supponunt, scilicet Patres Chalcedonenses judicasse Epistolam esse Ibæ, de hac minime pronuntiasse illam hæreticam declarando, ut humaniter exciperent ipsum Ibam suscipientem Synodum Ephesinam, & anathematizantem errores Nestorii, saltim Maximum Epistolam illam judicasse orthodoxam. Omnes, quotquot legi, in eadem opinione versantur, etiam noster Lupus in Appendice ad Synod. Chalced. Act. 9.

Mea tamen sententia est, Ibam fuisse in Synodo Chalcedonensi absolutum, quia nunquam ejus Adversarii demonstrare potuerunt ipsum revera fuisse auctorem Epistolæ ad Marim Persam, & aliàs evidens erat tandem anathematizasse Nestorium; illam tamen Epistolam directe contrariam definitioni Synodi Chalcedonensis semper Ibam à se conscriptam negasse, & neminem, nec Maximum Antiochenum, illam existimasse Catholicam: atque defensores trium Capitulorum, sicut ex absolutione Theodoretum subdole etiam ejus scripta contra Cyrillum contendebant fuisse approbata, ita ex restitutione Ibæ callide suscepisse patrociniū etiam Epistolæ ad Marim, eidem Ibæ attributæ: ipsum denique Ibam hanc Epistolam in Synodo Chalcedonensi saltim implicite proscripsisse, quemadmodum, ut supra diximus, Theodoretus quoque damnasse cognoscitur quæ scripserat contra duodecim Cyrilli Capitula. Hæc si demonstravero, nihil in hac controversia remanebit arduum ac perdifficile.

27.
Responsio Auctoris.

Hæc

probatur.

Hæc autem evidenter probo collatione Actuum Synodicon, & *Constituti* Vigiliani. I. Act. ix. Chalced. Ibas libellum obtulit significans se ab Eutyebete injustitiam & falsa fragmenta perpassum, Ephesi sub Dioscoro falsam accusationem pertulisse, inventum innocentem ab illatis sibi calumniis, constare ex Actis à Photio, & Eustathio subscriptis se plane fuisse purgatum, suamque Orthodoxam fidem constare testimoniis omnium Edesenorum Clericorum. Cum ergo hæc omnia perpassus fuerit ob Epistolam ad Marim Persam, Evidentissime declaratur, inquit Vigilii in *Constituto* num. 11. à *sepedicto* Iba Episcopo memoratam ad Marim Persam Epistolam, quia fuit fuerat, denegatum. II. Cum producta essent Acta Ecclesie Edesenæ, & Photius & Eustathius vera ac genuina esse testati fuissent, ex his apparuit Ibas se purgasse exhibita professione rectæ fidei, & ad satisfactionem eorum, quæ objiciebantur, hanc ab eo exactam promissamque satisfactionem, ut in Ecclesie Edesenæ aliquo manifeste anathematizaret Nestorium, ac profiteretur se credere omnia, quæ placuerant Ephesinis Patribus, & quæ continentur in literis Conventionis inter Joannem Antiochenum, & Cyrillum Alexandrinum. At quid necessum erat, inquit Vigilii num. v. de *Orthodoxæ fidei sinceritate* quid sapiebat scripto deponere, nisi vitasset perfidia maculam in ipsa Epistola, quæ objecta fuerat, clarescentem? III. In *Judicato* Photii, & Eustathii extabat Ibas fuisse falsis accusationibus impetitum, ac propterea Ibas hoc *Judicatum* produxerat; atque ideo tale de Iba prolatum fuerat iudicium, quia accusatores interesse noluerunt, & Ibas aperta confessione anathematizavit Nestorium. Eatenus ergo Photius & Eustathius declararunt Ibas Catholicum, quia comprobatum non fuit esse illum revera auctorem Epistolæ ad Marim Persam, & ex alia parte anathematizando Nestorium, & approbando decreta Ephesina rectam fidem profitebatur. Vide *Constitutum* Vigilii num. VII. Præterea Patres Chalcedonenses hac Ibas justificatione non contenti, Act. x. relegi mandarunt accusationes adversus Ibas, & audiri Maran, & Theophilum; cumque accusatores assererent Ibas non semel appellasse hæreticum S. Cyrillum, respondit hæreticum appellasse tantum ante Synodum Ephesinam, cum audiebat tanquam Apollinarista, neque absolute, sed nisi recepisset Synodum Orientalem. Quomodo ergo poterat Ibas suam fateri Epistolam, in qua

post Ecclesiarum unionem scriptor, quisquis fuerit, Cyrillo obloquitur, Synodumque Ephesinam vilipendit? V. Cum Maras eadem Act. x. objecisset Ibas oblocutum Cyrillo, decretisque Ephesinis etiam post initam pacem Ecclesiarum, atque ad hoc comprobandum produxisset Epistolam ad Marim Persam, & hæc in sacro Confessu perfecta esset; quid tum Ibas? Epistolamne suam agnovit? Ita Patres allocutus est: *Jubeat vestra Clementia relegi & literas Clericorum Edesenorum, ut cognoscatis quia & ab his, quæ mihi illata sunt alienus existo, & violentiam sum perpassus.* Ostendit ergo, inquit Vigilii num. XII. se per omnia alienum & ab aliis, quæ præcedenti loco ei objecta sunt, & ab Epistola ad Marim Persam scripta, quæ statim relecta fuerat. VI. Cur Ibas relegi curavit Epistolam universi Cleri Edeseni contestantis illum esse Orthodoxum, Synodum Ephesinam probare, revereri Cyrillum, & nunquam ex ejus ore se audivisse blasphemiam illam, *Non invideo Christo facto Deo, quoniam & ego, si volo, possum fieri secundum illum;* quæ etiam blasphemia Ibas objiciebatur: cur inquam, hæc relegenda curavit, nisi ut repelleret Epistolæ sibi attributæ perfidiam? Cum ergo his relectis Patres Chalcedonenses Ibas receperint, luce meridiana perspicuum est, Ibas restitutum, quia Epistolam ad Marim à se conscriptam negabat, quia id non potuerunt aperte accusatores demonstrare, & quia aliunde ex universi Cleri Edeseni contestatione ejus aut orthodoxia, aut saltem resipiscencia clarebat. VII. Non solum hæc nostra sententia ex *Constituto* Vigilii apertissima est, verum etiam magis magisque roboratur ex Collatione 6. Quinti Concilii; ubi postquam Theodorus Cappadox, alique Episcopi affirmassent, quod Ibas in ea Synodo non solum abnegavit, sed etiam anathematizavit Epistolam ad Marim Persam; à Synodo universa responsum est, *Scimus & nos hæc ita subsequuta esse:* atque ad majorem cautionem iustum, ut acta Chalcedonensis relegerentur. VIII. Quis, nisi omnino desipiat, suspicari potest, aut Ibas, aut Maximum Antiochenum, aut alium ex Patribus Chalcedonensibus existimasse probandam Epistolam ad Marim Persam, quæ, ut recte v. Synodus definivit, *contraria per omnia est definitioni, quam pro recta fide sancta Chalcedonensis Synodus pronuntiavit?* IX. Ipse Pelagius in Epist. ad Episc. Istriæ, quam recte cum Leone Magno ait licenter posse reprehendi Epistolam Ibas, etiamfi

etiam illam Episcopi Chalcedonenses approbassent, quia in Act. vi. *Professio fidei consummatur, moxque canonum regula figitur*; inquit tamen, quod si quis affirmat Epistolam ad Marim Persam fuisse à Synodo probatam, *gesta ejusdem Synodi destruere conatur*: addit, quia probata sit, aut difficulter, aut nullatenus demonstratur: affirmat quod ab eadem Epistola alienum se Ibas respondit; quæ nos hisce argumentationibus demonstravimus. X. Amussim omnia huic assertioni conveniunt. Apparet primum utriusque Synodi Chalcedonensis, & Quintæ consonantia: tum claret singulorum Patrum Chalcedonensium sententia; Legati enim Apostolicæ Sedis judicarunt Ibam innoxium, *relectis chartis*, unde non comprobatur adversantium accusatio, & Clericorum suorum absoluebatur contestatione: Episcopi Casariensis, & Cyzicensis eundem orthodoxum appellarunt ex iudicato Photii, & Eustathii: Sebastenus Antistes illum asseruit recipiendum ob *abnegationem* objectæ Epistolæ, ac Nestorianæ perfidiæ: Juvenalis Jerosolymitanus dignum pervidit, qui impetraret clementiam, nam aliqua de conscripta ab illo Epistola perseverabat suspicio; ubique tandem hanc Epistolam cautione ista novimus reprobam, quæ dicitur Ibas.

28. **Obijciunt.** Insuper: At Patres Chalcedonenses ideo Ibam pronuntiarunt orthodoxum, quoniam Catholicam judicarunt Epistolam ad Marim Persam. Hanc itaque Epistolam una cum Iba approbarunt. Probatur antec. Paschasius & Lucretius non tantum dixere, *Relectis chartis agnovimus ex sententia Reverendissimorum Episcoporum Ibam Reverendissimum innoxium approbati*, quæ verba probant iudicium latum à Photio & Eustathio; verum etiam addiderunt, *Relata ejus Epistola agnovimus eum esse orthodoxum*; quibus Ibam etiam ex Epistola ad Marim Persam, quæ post iudicatum Photii, & Eustathii fuerat relecta, Ibam judicarunt innoxium, ideoque & Epistolam approbarunt. Maximus etiam Antiochenus inquit: *Ex his quæ modo relecta sunt, manifestum est, quia ab omnibus ei illatis reverendissimus Ibas innocens est repertus; & ex relecto quoque rescripto Epistolæ, quæ probata est ab eo qui adversarius ejus existit, orthodoxa ejus declarata est dictatio.* Quid aperitius? Maximus declaravit Ibam orthodoxum, & orthodoxam Epistolam ab

eo dictatam, prolatamque ab Iba adversario Mara, id est, ad Marim Persam conscriptam.

Quamvis revera hi tres Catholicam Epistolam pronuntiasent, nihil evincerent trium Capitulorum patroni, cum acta judicialia Synodi Chalcedonensis potuerint retractari, Magno id Leone asserente. At respondemus neminem præcitatam Epistolam per omnia sanctæ Chalcedonensi Synodo contrariam judicasse orthodoxam. Legati Apostolicæ Sedis illis verbis, *Relecta ejus Epistola agnovimus eum esse orthodoxum*, significarunt, inquit Vigilius in Constituto n. 19. Ibam innocentem fuisse repertum relecta Epistola Clericorum Edesseorum, contestantium ab illius Epistola ad Marim Persam crimine alienam Iba conscientiam. Itaque ejus Epistola non appellatur Epistola ad Marim, sed Cleri Edesseni; enimvero hæc supplicante Iba fuerat relecta post objectam illi ad Marim Epistolam. Neque officit quod dicatur Epistola ejus, inquit Vigilius; primo quia ipsius appellatur, quam pro se relegi petiit: deinde quia communi loquendi modo in iudiciis eorum documenta charta & Epistola dici solent, qui eis pro se utuntur, & quorum ostenduntur prodesse negotiis: rursus quia magis æquum est, ut Iba dicatur Epistola, quam ille pro suæ orthodoxæ fidei approbatione ut relegeretur exigit; quam conscriptam ad Marim Persam, quam ad Ibam oppugnandum obijciabant adversarii. Hæc Vigilius num. xxii. Corroboratur hæc responsio sententia Maximi, quinon ait declaratam orthodoxam dictationem Iba in Epistola prolata ab Adversario, sed ex relecto rescripto Epistolæ, scilicet, ex relecto rescripto Edesseorum, quo recitato omnia, inquit Vigilius, non solum adversariis non probantibus, aut Iba Episcopo denegante, verum etiam damnanter fuerunt reprobata. Quare dictatio non significat, ut vulgo accipitur, conscriptionem Epistolæ, sed Iba apud Judices actionem. Ita apud Jurisconsultos actionem dictare nihil est aliud, quam formulam intendere, sive cum adversariis in iudicio experiri, apud Paulum L. Non distinguemus. ff. illud. D. de recept. arbit. In Græco apud Harduinum Tom. I. pag. 540. extat. ὁπὸδοξος ὁφείναι ἢ ὁπὸδοξος, Orthodoxa declarata est ejus significatio. Hactenus de tribus Capitulis, & de heresi Nestoriana.